

Załącznik
do Uchwały Nr XIX/157/21
Rady Powiatu Siemiatyckiego
z dnia 7 września 2021 roku

POWIATOWY

PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

NA TERENIE POWIATU SIEMIATYCKIEGO

NA LATA 2021-2024

I.CHARAKTERYSTYKA POWIATU SIEMIATYCKIEGO	3
II.DIAGNOZA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	4
III.OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE W POWIECIE SIEMIATYCKIM - DANE STATYSTYCZNE	6
IV.CELE, ZADANIA, SPOSOBY I TERMINY REALIZACJI ZADAŃ, REALIZATORZY PROGRAMU	11
V.REHABILITACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	16
1.Rehabilitacja społeczna	16
A.Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.	17
B.Likwidacja barier	18
2.Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych	19
3.Formy aktywności wspomagającej proces rehabilitacji społecznej i zawodowej	21
A.Warsztaty Terapii Zajęciowej	21
B. Turnus rehabilitacyjny	23
VI.SPORT, KULTURA, REKREACJA I TURYSTYKA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	23
1.Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	24
2.Polski Związek Niewidomych	24
3.Stowarzyszenie Pomocy Szansa	25
VII.PROGRAMY I PROJEKTY REALIZOWANE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	25
1.Program „Wyrównywanie różnic między regionami”	25
2.Pilotażowy program Aktywny Samorząd	26
VIII.OŚWIATA I EDUKACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	29
IX.PROFILAKTYKA I OPIEKA MEDYCZNA	31
1.Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Siemiatyczach	31
2.Wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin przez Ośrodek Pomocy Społecznej	33
3.Poradnictwo specjalistyczne	34
4.System opieki długoterminowej	35
Zakład Opiekuńczo-Leczniczy dla Dzieci i Młodzieży w Bacikach Średnich	35
Zakład Pielęgnacyjno- Opiekuńczy w Siemiatyczach	35
Powiatowy Dom Pomocy Społecznej w Siemiatyczach	36
X.ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	37
XI.MONITORING REALIZACJI PROGRAMU	37

We współczesnym świecie niepełnosprawność człowieka stanowi szczególnie ważny i doniosły problem społeczny. Dotyka ona ludzi niezależnie od wieku, statusu społecznego czy materialnego. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych są zadaniem ogólnospołecznym oraz ważnym elementem polityki społecznej. Zwrócone są na minimalizowanie skutków niepełnosprawności oraz zaspokojenie potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich obszarach życia. Oddziaływanie to powinno być kierowane do osób niepełnosprawnych i ich rodzin poprzez zapobieganie izolacji i marginalizacji tej grupy ludzi.

Biorąc pod uwagę skalę zjawiska, niezaprzeczalnym staje się konieczność podejmowania przez państwo, a także instytucje samorządowe i organizacje pozarządowe różnorodnych działań i wysiłków zmierzających do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym. Wszelkie przedsięwzięcia służące rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz przestrzeganiu praw osób niepełnosprawnych są nieodzownym czynnikiem w poprawie warunków ich życia. Stworzenie spójnego systemu wspierania osób niepełnosprawnych i ich rodzin jest niezbędne do osiągnięcia celu głównego, jakim jest zwiększenie możliwości osób niepełnosprawnych, tak aby mogły one w pełni korzystać ze swoich praw i uczestniczyć w życiu społecznym i zawodowym. Sytuację osób niepełnosprawnych reguluje wiele aktów prawa międzynarodowego, krajowego oraz lokalnego.

Powiatowy Program Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych wyznacza kierunki, w jakich powinny zmierzać działania na rzecz osób niepełnosprawnych zapewniające im godne i aktywne życie, a także pomoc dostosowaną do rzeczywistych potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności. Obowiązek przygotowania i wprowadzenia w życie Powiatowych Programów na Rzecz Osób Niepełnosprawnych wynika z nowelizacji *ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2021 roku, poz.573)*.

U podstaw opracowanego powiatowego programu jest uznanie, że osoby niepełnosprawne mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz korzystania na zasadzie równości z praw i obowiązków ustanowionych dla wszystkich obywateli – bez względu na rodzaj, przyczynę i stopień niepełnosprawności. W efekcie pozwoli to na poprawę warunków życia osób niepełnosprawnych i ich rodzin, oraz eliminowanie różnorodnych barier ograniczających aktywność i integrację ze środowiskiem lokalnym.

„Powiatowy Program Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2024” stanowi kontynuację działań na rzecz poprawy warunków życia społecznego osób niepełnosprawnych w powiecie siemiatyckim jakie zostały wytyczone w „Powiatowym Programie Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2017-2020”.

I. CHARAKTERYSTYKA POWIATU SIEMIATYCKIEGO

Powiat siemiatycki został utworzony 1 stycznia 1999 roku w wyniku reformy administracyjnej państwa, której towarzyszyło powołanie samorządu na poziomie powiatu. Położony jest we wschodniej części Polski. Jego siedzibą jest miasto Siemiatycze.

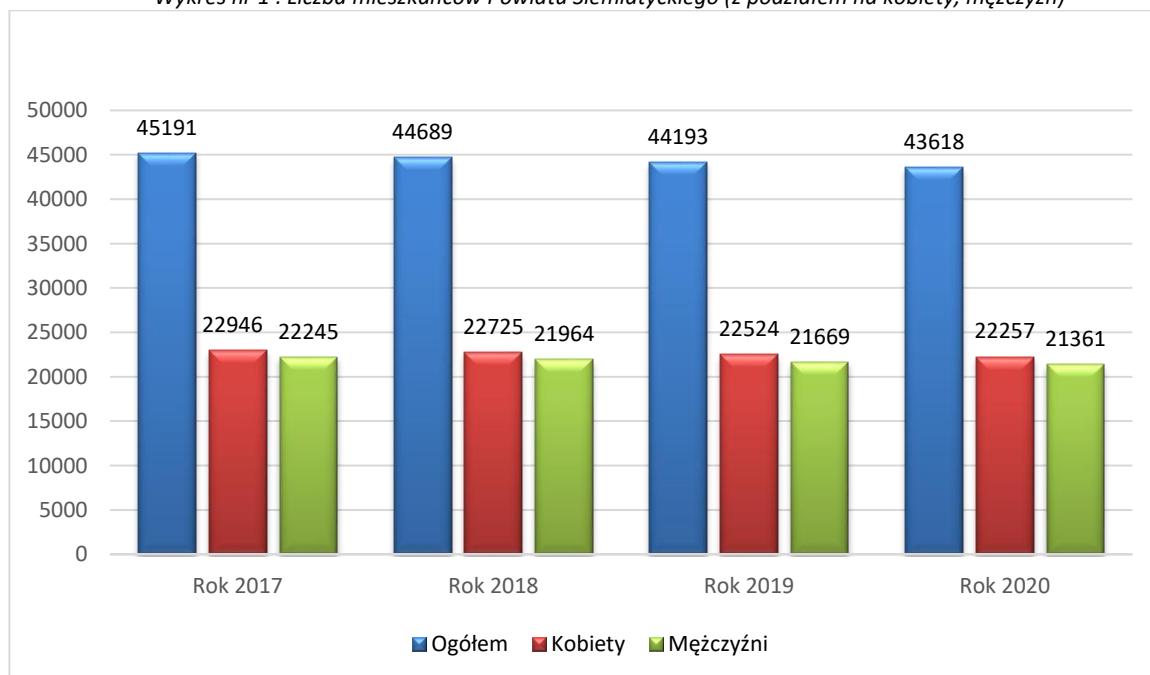
Powiat zajmując powierzchnię równą 1 459,58 km² (145958 ha), stanowiąc 7,23% powierzchni województwa podlaskiego. Powiat Siemiatycki obejmuje dwa miasta: Siemiatycze i Drohiczyn, oraz 271 wsi, więc jest to teren typowo rolniczy.

W skład powiatu wchodzi 9 gmin: gmina miejska: Siemiatycze, gmina miejsko-wiejska: gmina Drohiczyn, gminy wiejskie: gmina Dziadkowice, gmina Grodzisk, gmina Mielnik, gmina Milejczyce, gmina Nurzec-Stacja, gmina Perlejewo, gmina Siemiatycze.

Powiat Siemiatycki charakteryzuje się bogatymi walorami przyrodniczo - krajoznawczymi dzięki malowniczoemu położeniu w dolinie środkowego Bugu. Środowisko naturalne powiatu siemiatyckiego charakteryzuje się bogatą różnorodnością flory i fauny oraz niskim zanieczyszczeniem powietrza i gleb. Położenie powiatu, na prawym brzegu Bugu oraz jednocześnie w południowej części obszaru funkcjonalnego Zielone Płuca Polski, czyste środowisko naturalne mogą być atutem rozwojowym powiatu.

Powiat Siemiatycki zamieszkuje około 50 000 osób. Według danych statystycznych GUS na przestrzeni wyszczególnionych czterech lat możemy zaobserwować spadek mieszkańców powiatu siemiatyckiego. Większość mieszkańców naszego powiatu stanowią kobiety, co możemy zauważyć na wykresie nr 1.

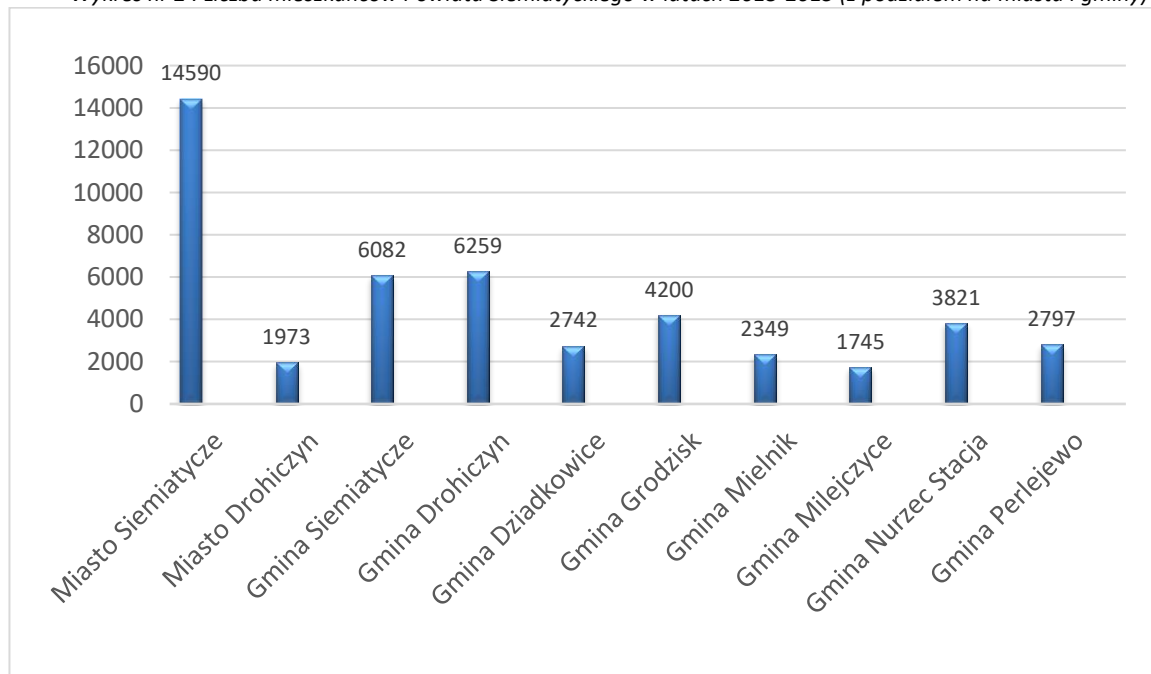
Wykres nr 1 : Liczba mieszkańców Powiatu Siemiatyckiego (z podziałem na kobiety, mężczyzn)

Źródło: opracowanie własne PCPR w Siemiatyczach na podstawie danych statystycznych GUS

Z wykresu 2 możemy zauważyć, iż wśród gmin najbardziej zamieszkaną jest gmina Drohiczyn, która zajmuje około 20 % Powiatu Siemiatyckiego, zaś najmniej mieszkańców liczy gmina Milejczyce, tylko ok. 6 %.

Wykres nr 2 : Liczba mieszkańców Powiatu Siemiatyckiego w latach 2013-2015 (z podziałem na miasta i gminy)

Źródło: opracowanie własne PCPR w Siemiatyczach na podstawie danych statystycznych GUS

II. DIAGNOZA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Definicja niepełnosprawności jest bardzo płynna i nie daje się jasno sprecyzować. W życiu każdego człowieka pojawiają się momenty mniejszych lub większych możliwości czy też ograniczeń fizycznych. Zgodnie ze znowelizowaną ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych: „**niepełnosprawność** oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.”¹

Osoba niepełnosprawna w rozumieniu ustawy to osoba, której niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem: o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności; o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów lub o niepełnosprawności, wydanym przed ukończeniem 16 roku życia. W związku z powyższym osoby niepełnosprawne i ich rodziny wymagają różnych form wsparcia i opieki, a także szczególnego zainteresowania.

➤ Orzecznictwo

Podmiotami orzekającymi są: Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Ministerstwo Obrony Narodowej – organy orzekające do celów rentowych oraz Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności – organ orzekający do celów poza rentowych.

¹Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. (Dz.U. z 2021 roku, poz.573)

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o niepełnosprawności ustala trzy stopnie niepełnosprawności, które stosuje się do realizacji celów określonych ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych:

- ✓ **znaczny**, do którego zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.
- ✓ **umiarkowany**, do którego zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.
- ✓ **lekki**, do którego zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

W stosunku do dzieci i młodzieży do 16 roku życia Powiatowe Zespoły orzekają jedynie o niepełnosprawności osoby bez określenia stopnia. W tym przypadku za niepełnosprawne uważa się osoby które mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodująca konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższających wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.

Powiatowe Zespoły orzekają na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego albo, za ich zgodą, na wniosek ośrodka pomocy społecznej. Orzeczenia powiatowego zespołu, poza ustaleniem niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności zawierają wskazania dotyczące w szczególności:

- odpowiedniego zatrudnienia uwzględniającego psychofizyczne możliwości danej osoby,
- szkolenia, w tym specjalistycznego,
- zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej,
- uczestnictwa w terapii zajęciowej,
- konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby,
- korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki,
- konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji,
- konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,

- spełnianie przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w art. 8 ust. 3a pkt 1 i 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym,

➤ **Symbole niepełnosprawności**

Symbol przyczyny niepełnosprawności zawarty w orzeczeniu o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności lub wskazaniach do ulg i uprawnień określony w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 roku w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności odzwierciedla rozpoznanie uszkodzenia lub choroby, która niezależnie od przyczyny jej powstania powoduje zaburzenia funkcji organizmu oraz ograniczenia w wykonywaniu czynności życiowych i aktywności społecznej osoby zainteresowanej lub dziecka. Orzeczenie może zawierać więcej niż jeden symbol przyczyny niepełnosprawności, nie więcej jednak niż trzy symbole, które w porównywalnym stopniu wpływają na zaburzenie funkcji organizmu.

Symbol przyczyny niepełnosprawności oznacza się następująco:

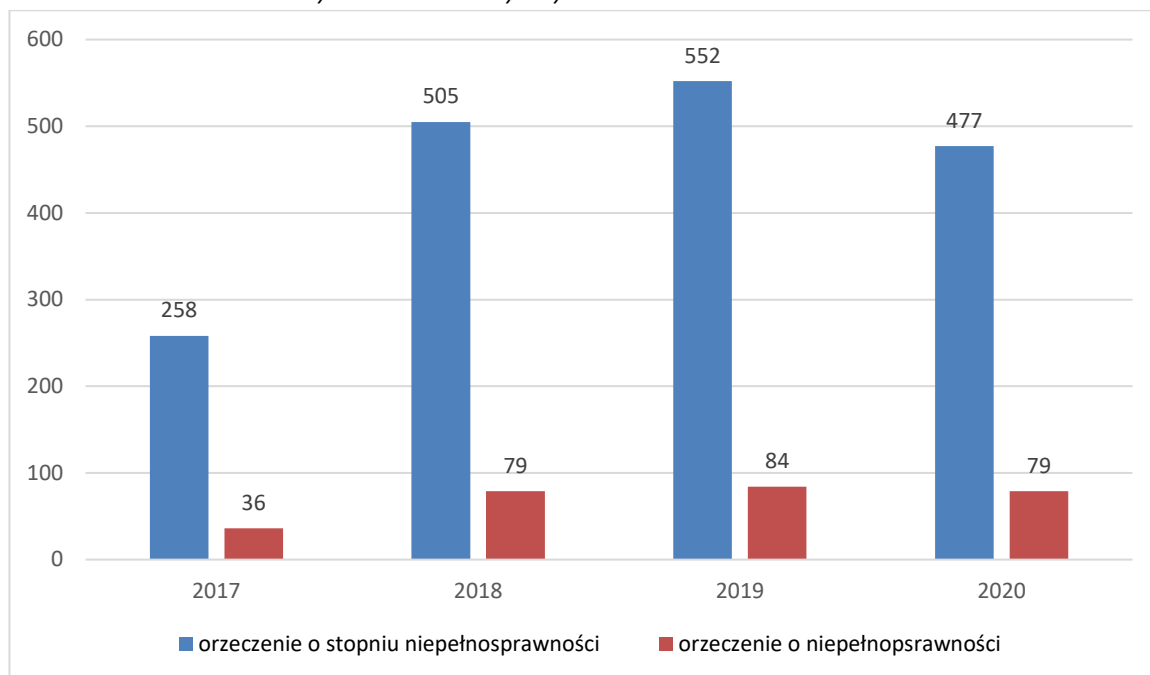
- 01-U - upośledzenie umysłowe;
- 02-P - choroby psychiczne;
- 03-L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu;
- 04-O - choroby narządu wzroku;
- 05-R - upośledzenie narządu ruchu;
- 06-E - epilepsja;
- 07-S - choroby układu oddechowego i krążenia;
- 08-T - choroby układu pokarmowego;
- 09-M - choroby układu moczowo-płciowego;
- 10-N - choroby neurologiczne;
- 11-I - inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego.
- 12-C - całościowe zaburzenia rozwojowe.

Osoby, które zaliczone są do jednej z grup niepełnosprawnych mogą ubiegać się o wsparcie zarówno z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz w wyrównywaniu szans w dostępie do edukacji. Zadania te mają na celu wspieranie niepełnosprawnych w codziennym funkcjonowaniu w życiu społecznym i są dofinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

III. OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE W POWIECIE SIEMIATYCKIM - DANE STATYSTYCZNE

Analizując dane z lat 2017-2020 można stwierdzić, iż z roku na rok ilość wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności waha się w okolicach 500. Ilość wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności powyżej 16 roku życia z podziałem na stopnie niepełnosprawności przedstawia poniższy wykres:

Wykres nr 3: Liczba wydanych orzeczeń w latach 2017-2020

Źródło: opracowanie własne PCPR w Siemiatyczach na podstawie danych statystycznych EKSMOoN

➤ Orzeczenia o niepełnosprawności do 16 roku życia

Zróżnicowanie dzieci niepełnosprawnych pod względem wiekowym wyszczególnione na wykresie nr 4 pokazuje nam, że liczba wydanych orzeczeń sukcesywnie wzrasta wraz z wiekiem dziecka, co świadczy o rozwijaniu się dalszych schorzeń podstawowych w liczne powikłania chorobowe.

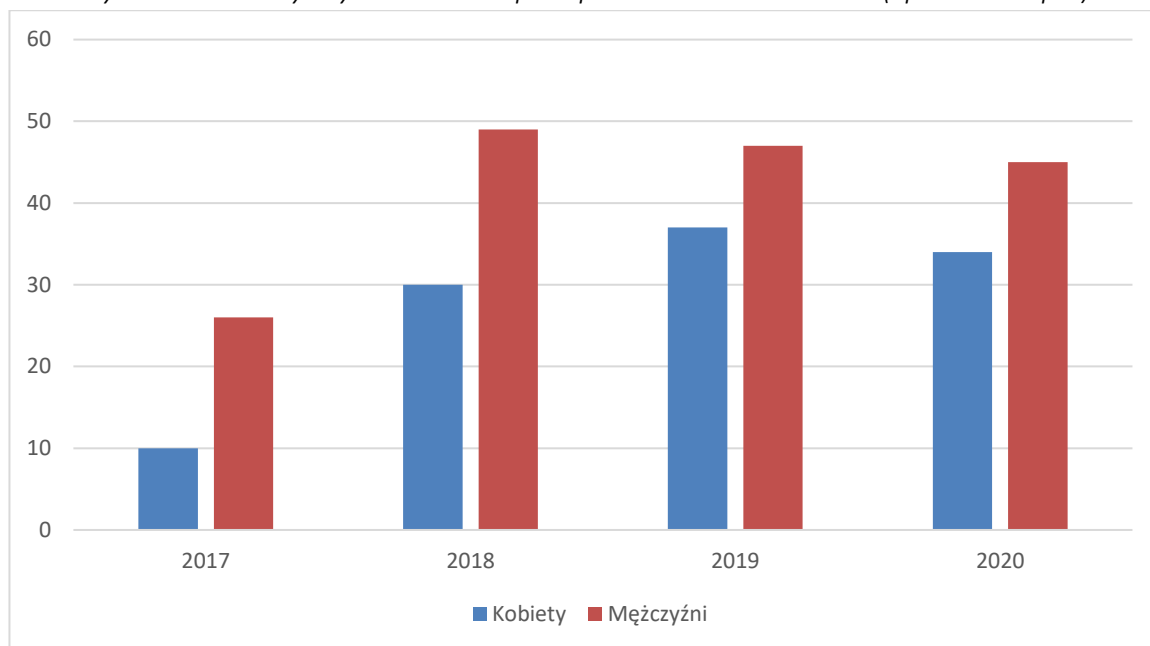
Wykres nr 4: Liczba wydanych orzeczeń w latach 2017-2020 (z podziałem na wiek)

Źródło: opracowanie własne PCPR w Siemiatyczach na podstawie danych statystycznych EKSMOoN

Na wykresie nr 5 zauważyć iż nieznacznie utrzymuje się większość płci męskiej w wydanych orzeczeniach o niepełnosprawności.

Wykres nr 5: Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności w latach 2017-2020 (z podziałem na płeć)

Źródło: opracowanie własne PCPR w Siemiatyczach na podstawie danych statystycznych EKSMOoN

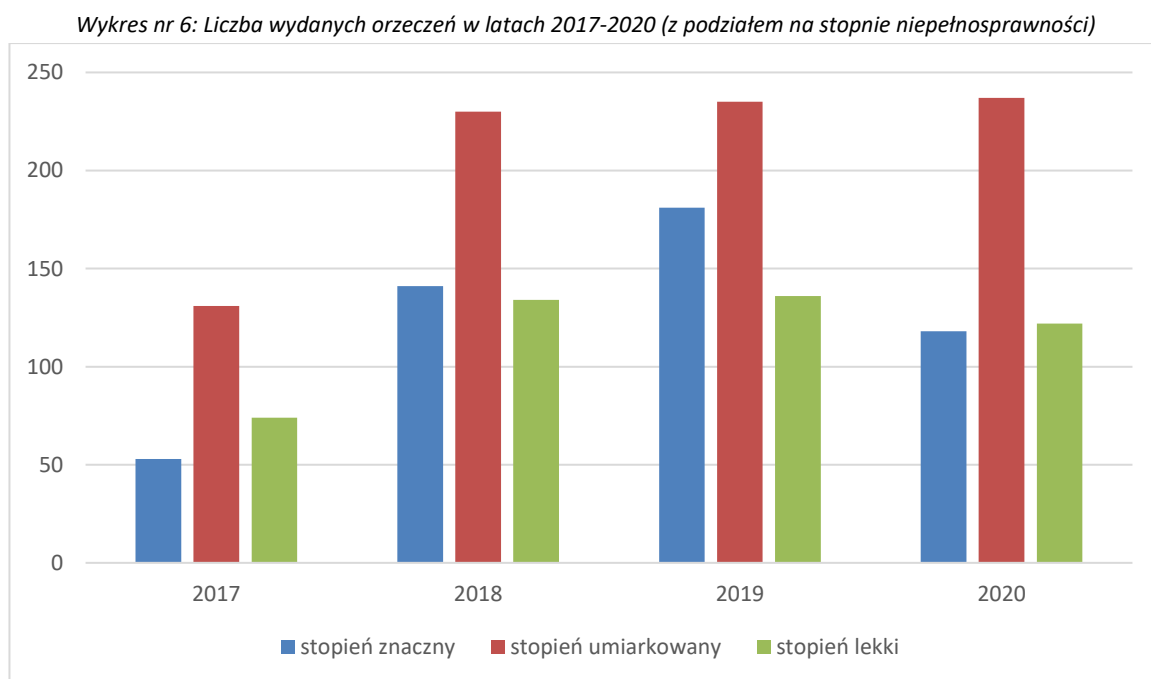
Analizując dane z tabeli nr 1 można dostrzec najczęstsze przyczyny wydawania orzeczeń o niepełnosprawności na przestrzeni ostatnich czterech lat stanowiły: całościowe zaburzenia rozwojowe (w roku 2017 – 12, 2018 – 28, 2019 – 21, 2020 - 27), choroby neurologiczne (w 2017 roku – 10, 2018 – 8, 2019 – 18, 2020 – 10) oraz 10-I, tj. inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego (w roku 2017 – 4, 2018 – 9, 2019 – 13, 2020 - 13).

Tabela nr 1: Liczba wydanych orzeczeń w latach 2017-2020 (z podziałem na symbole niepełnosprawności)

symbol niepełnosprawności	liczba wydanych orzeczeń
01-U upośledzenie umysłowe	12
02-P choroby psychiczne	6
03-L zaburzenia głosu, mowy i słuchu	27
04-O choroby narządu wzroku	24
05-R choroby układu ruchu	18
06-E epilepsja	2
07-S choroby układu oddechowego i krążenia	12
08-T choroby układu pokarmowego	5
09-M choroby układu moczowo - pęciowego	3
10-N choroby neurologiczne	42
11-I inne	39
12-C całościowe zaburzenia rozwojowe	88

➤ **Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wydane po 16 roku życia**

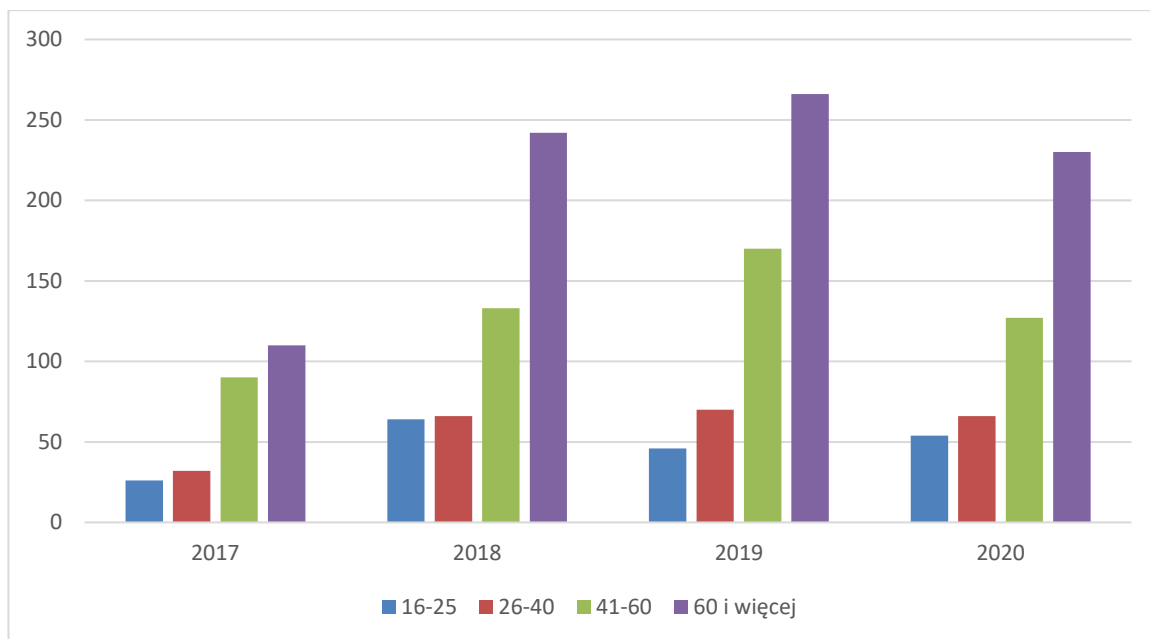
Liczba osób niepełnosprawnych w podziale na stopnie niepełnosprawności, iż rozbieżność jest niewielka. Większą populację osób niepełnosprawnych tworzą osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, wydanie orzeczeń o stopniu znacznym wzrasta, natomiast ilość wydanych orzeczeń o stopniu lekkim utrzymuje się na zbliżonym poziomie, co można zauważyć na wykresie nr 6.

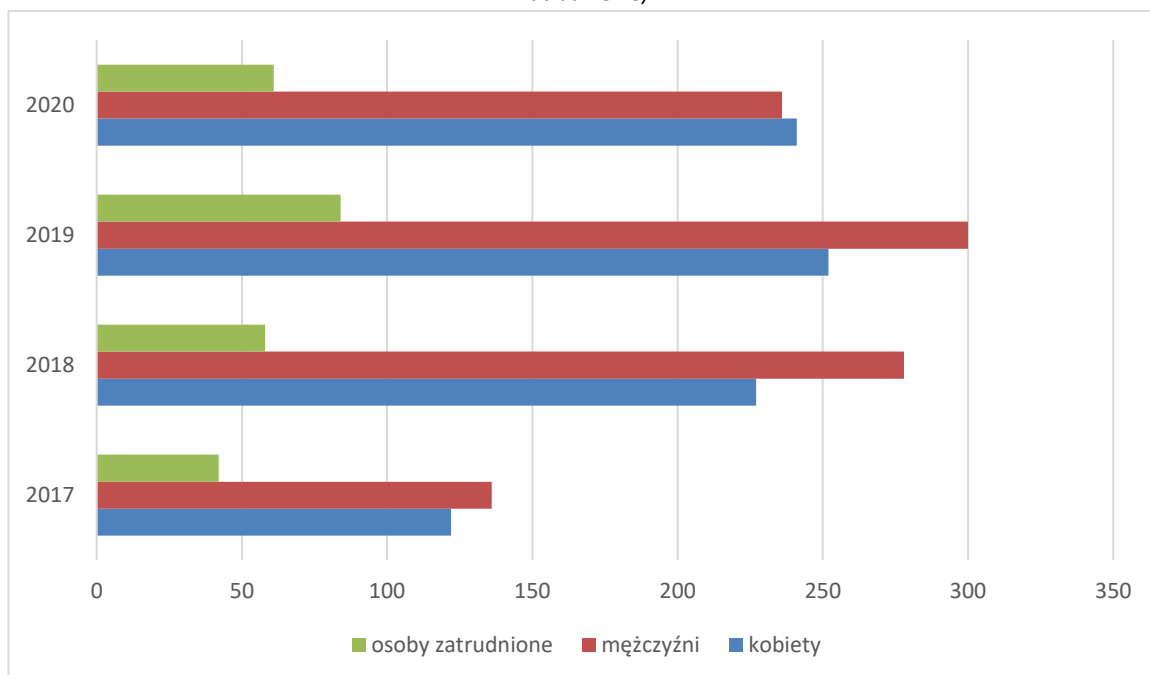
Źródło: opracowanie własne PCPR w Siemiatyczach na podstawie danych statystycznych EKSMOoN

Dominujący przedział wiekowy osób ubiegających się o stopień niepełnosprawności to przedział od 60 r.ż. wzwyż, a więc osoby w wieku po aktywności zawodowej oraz zabezpieczone świadczeniami emerytalnym. Zróżnicowanie w podziale na płeć jest niewielkie z przewagą mężczyzn.

Wykres nr 7: Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności w latach 2017-2020 (z podziałem na wiek)

Źródło: opracowanie własne PCPR w Siemiatyczach na podstawie danych statystycznych EKSMOoN
Wykres nr 8: Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności w latach 2017-2020 (z podziałem na płeć oraz zatrudnienie)

Źródło: opracowanie własne PCPR w Siemiatyczach na podstawie danych statystycznych EKSMOoN

Analiza różnych rodzajów niepełnosprawności z tabeli poniżej pozwala wskazać najczęściej występujące symbole niepełnosprawności w wydanych orzeczeniach w naszym powiecie. Według danych PZOON z lat 2017-2020 przedstawionych w tabeli nr 2 najczęstsze przyczyny niepełnosprawności stanowiły: uszkodzenia i choroby układu ruchu (w roku 2017 – 62, 2018 – 122, 2019 – 147, 2020 - 123); choroby neurologiczne (w roku 2017 – 43, 2018 – 84, 2019 – 115, 2020 - 78) oraz choroby układu oddechowego i krążenia (w roku 2017 – 56, 2018 – 103, 2019 – 82, 2020 – 64).

Tabela nr 2: Liczba wydanych orzeczeń w latach 2017-2020(z podziałem na symbole niepełnosprawności)

symbol niepełnosprawności	liczba wydanych orzeczeń

01-U upośledzenie umysłowe	83
02-P choroby psychiczne	161
03-L zaburzenia głosu, mowy i słuchu	67
04-0 choroby narządu wzroku	63
05-R choroby układu ruchu	454
06-E epilepsja	20
07-S choroby układu oddechowego i krążenia	305
08-T choroby układu pokarmowego	78
09-M choroby układu moczowo - pęciowego	122
10-N choroby neurologiczne	320
11-I inne	104
12-C całościowe zaburzenia rozwojowe	17

Źródło: opracowanie własne PCPR w Siemiatyczach na podstawie danych statystycznych EKSMOoN

Dane z tabeli nr 3 wskazują, iż dominujące od wielu lat wykształcenie osób niepełnosprawnych to wykształcenie podstawowe, które posiadają osoby w najczęściej występującym przedziale wiekowym po 60 r.ż., wykształcenie średnie osób orzekanych wskazuje na drugi najczęstszy przedział wiekowy, czyli po 41 roku życia. Zauważalny jest również wzrost osób z wykształceniem wyższym co wskazuje na koncepcje, że niepełnosprawność dotyka człowieka niezależnie nawet od wykształcenia.

Tabela nr 3: Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności w latach 2017-2020 (z podziałem na poziom wykształcenia)

rok	wykształcenie				
	mniej niż podstawowe	podstawowe	zasadnicze	średnie	wyższe
2017	15	94	49	82	18
2018	39	193	104	134	35
2019	24	218	128	137	45
2020	30	164	107	141	35

Źródło: opracowanie własne PCPR w Siemiatyczach na podstawie danych statystycznych EKSMOoN

IV. CELE, ZADANIA, SPOSOBY I TERMINY REALIZACJI ZADAŃ, REALIZATORZY PROGRAMU

Cel główny

wprowadzenie zasad rehabilitacji:

Cele szczegółowe

I. Profilaktyka i oświata zdrowotna

Ogólny opis stanu do którego dążymy:

Dążenie do zminimalizowania lub wykluczenia czynników powodujących niepełnosprawność, a w przypadku powstania niepełnosprawności, jak najwcześniejsze interweniowanie (diagnostyczne i terapeutyczne) przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym.

ZADANIA PROGRAMU

- promowanie zdrowego trybu życia oraz wskazywanie na ryzyko związane z niewłaściwie prowadzonym trybem życia,
- edukacja rodzin i otoczenia w zakresie profilaktyki,
- minimalizacja szkodliwych czynników środowiska,
- poprawa opieki medycznej,
- badania profilaktyczne małych dzieci,
- specjalna opieka – w przypadku wykrycia objawów zaburzenia rozwoju,
- leczenie i ćwiczenia korekcyjne,
- dodatkowe badania,
- pogłębiona diagnoza w przypadku podejmowania w sytuacjach definitywnego stwierdzenia zaburzeń rozwojowych i wad,
- leczenie i rehabilitacja lecznicza osoby niepełnosprawnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci w wieku od 0 do 7 roku życia,
- pomoc terapeutyczna osobie niepełnosprawnej i jej rodzinie w trakcie leczenia i rehabilitacji leczniczej, a także po ich zakończeniu,
- ułatwianie osobie niepełnosprawnej adaptacji do otoczenia,
- zapewnienie osobie niepełnosprawnej nauki codziennego życia i funkcjonowania z niepełnosprawnością w zwykłych warunkach,
- umożliwienie korzystania przez osobę niepełnosprawną i jej rodzinę z pomocy terapeutycznej, mającej na celu łagodzenia stresu spowodowanego zetknięciem się z problemem niepełnosprawności w rodzinie

SPOSOBY REALIZACJI ZADAŃ, REALIZATORZY I TERMINY REALIZACJI PROGRAMU

- Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, udzielającego porad i konsultacji przez specjalistów (lekarza, psychologa, rehabilitanta, pedagoga specjalnego, pracownika socjalnego, itp.) oraz osób niepełnosprawnych wykorzystujących swoje doświadczenie życiowe;
Realizator: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach,
Termin realizacji: lata 2021 - 2024.
- Prowadzenie interwencji kryzysowej;
Realizatorzy: Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Siemiatyczach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach,

Termin realizacji: lata 2021 - 2024.

- Wsparcie i porady kierowane do osób niepełnosprawnych i ich rodzin dotyczące profilaktyki, interwencji oraz możliwości radzenia sobie w sytuacji kryzysowej spowodowanej niepełnosprawnością członka rodziny;

Realizatorzy: Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Siemiatyczach, Organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych, Specjaliści służby zdrowia,

Termin realizacji: lata 2021 - 2024.

- Indywidualny instruktaż kierowany do osoby nie potrafiącej poradzić sobie z nową sytuacją życiową spowodowaną niepełnosprawnością;

Realizatorzy: Pracownicy socjalni ośrodków pomocy społecznej z terenu zamieszkania osoby niepełnosprawnej,

Termin realizacji: lata 2021 - 2024.

II. Zaspokajanie indywidualnych potrzeb osób, wynikających z ich niepełnosprawności, wieku, sytuacji rodzinnej oraz innych uwarunkowań

Ogólny opis stanu do którego dążymy:

Zapewnienie osobom niepełnosprawnym wszechstronnej opieki życiowej, medycznej i rehabilitacyjnej.

ZADANIA PROGRAMU

- umożliwienie dostępu do opieki i informacji medycznej oraz rehabilitacji i pomocy terapeutycznej,
- korzystanie z pomocy w pokonywaniu trudności życia codziennego,
- zaopatrzenie osób niepełnosprawnych w sprzęt umożliwiający mobilność i komunikację z otoczeniem (zaopatrzenie w niezbędne pomoce techniczne, w tym przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze),
- udzielanie pomocy w uzyskaniu niezbędnych środków egzystencji,
- wzrost aktywności społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych zagrożonych wykluczeniem społecznym

SPOSOBY REALIZACJI ZADAŃ, REALIZATORZY I TERMINY REALIZACJI PROGRAMU

- Rozpoznanie indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych – stworzenie banku informacji;
Realizatorzy: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach, Ośrodki Pomocy Społecznej na terenie 9 gmin, organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych,
Termin realizacji: lata 2021 - 2024.
- Gwarantowanie opieki i informacji medycznej;
Realizatorzy: Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej na terenie gmin w powiecie siemiatyckim, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Siemiatyczach
Termin realizacji: lata 2021 - 2024.
- Prowadzenie placówek zajmujących się rehabilitacją: Warsztaty Terapii Zajęciowej w Siemiatyczach, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Dołubowie, Powiatowy Dom Pomocy Społecznej w Siemiatyczach;
Realizatorzy - Dom Zakonny Zgromadzenia Sióstr Karmelitanek Dzieciątka Jezus, Stowarzyszenie Pomocy Szansa, samorząd powiatowy,
Termin realizacji: lata 2021 - 2024.
- Prowadzenie placówek zajmujących się terapią: Powiatowy Dom Pomocy Społecznej w Siemiatyczach, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Siemiatyczach; Warsztaty Terapii Zajęciowej w

Siemiatyczach, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Dołubowie,
Realizator - samorząd powiatowy, Dom Zakonny Zgromadzenia Sióstr Karmelitanek Dzieciątka Jezus,
Stowarzyszenie Pomocy Szansa,
Termin realizacji: lata 2021 - 2024.

- Funkcjonowanie instytucji zajmującymi się opieką nad osobami niepełnosprawnymi: ośrodki pomocy społecznej na terenie 9 gmin, Realizatorzy zadania - samorządy gminne, samorząd powiatowy,
Termin realizacji: lata 2021 - 2024.
- Udzielanie dofinansowania do pobytu na turnusie rehabilitacyjnym;
Realizator zadania - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach,
Termin realizacji: lata 2021 - 2024.
- Udzielanie dofinansowania do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze;
Realizator zadania - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach,
Termin realizacji: lata 2021 - 2024.
- Udzielanie pomocy finansowej i materialnej;
Realizatorzy zadania - gminne ośrodki pomocy społecznej,
Termin realizacji: lata 2021 - 2024.
- Realizacja projektu skierowanego do osób niepełnosprawnych;
Realizator zadania - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach,
Termin realizacji: lata 2021 - 2024

III. Umożliwienie osobie niepełnosprawnej funkcjonowania w najbliższym środowisku – w domu i w rodzinie

Ogólny opis stanu, do którego dążymy:

Zorganizowana pomoc osobie niepełnosprawnej i jej rodzinie w rozwiązywaniu problemów dnia codziennego.

Przystosowane środowisko domowe do maksymalnie samodzielnego funkcjonowania.

ZADANIA PROGRAMU

- rozwijanie poza instytucjonalnych form pomocy i wsparcia,
- likwidacja barier architektonicznych i urbanistycznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej,
- likwidacja barier w komunikowaniu się w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej,
- zorganizowanie pomocy organizacyjno-prawnej w zakresie przystosowania miejsca zamieszkania dla potrzeb osoby niepełnosprawnej,

SPOSOBY REALIZACJI ZADAŃ, REALIZATORZY I TERMINY REALIZACJI PROGRAMU

- Dofinansowanie zadań z zakresu usuwania barier architektonicznych i urbanistycznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej;
Realizator zadania: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach,
Termin realizacji: lata: 2021 - 2024.
- Dofinansowanie zadań z zakresu usuwania barier w komunikowaniu się w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej;
Realizator zadania: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach,
Termin realizacji: lata: 2021 - 2024.

- Organizowanie środowiskowych domów samopomocy;
Realizatorzy zadania: samorzady gminne, samorząd powiatowy,
Termin realizacji: lata: 2021 - 2024.

IV. Umożliwienie osobie niepełnosprawnej funkcjonowania w społeczności lokalnej

Opis stanu do którego dążymy:

Przystosowane środowisko lokalne do potrzeb osób niepełnosprawnych w takim stopniu, aby mogły one uczyć się, pracować, spędzać wolny czas, uczestniczyć w życiu społecznym w swoim miejscu zamieszkania.

ZADANIA PROGRAMU

- stworzenie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej możliwości kształcenia się na równi z pełnosprawnymi rówieśnikami na wszystkich poziomach nauczania,
- zapewnienie możliwości nauki i rozwoju w środowisku rodzinnym i rówieśniczym,
- stworzenie osobom niepełnosprawnym możliwości zatrudnienia – przede wszystkim na otwartym rynku pracy lub w warunkach chronionych,
- likwidacja barier architektonicznych, urbanistycznych i w komunikowaniu się w obiektach użyteczności publicznej,
- dostosowanie infrastruktury komunikacji publicznej dla potrzeb osób niepełnosprawnych,
- wyrównywanie szans w zakresie możliwości spędzania wolnego czasu,
- ułatwienie kontaktów społecznych, zapobieganie izolacji poprzez zapewnienie możliwości uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej.

SPOSOBY REALIZACJI ZADAŃ, REALIZATORZY I TERMINY REALIZACJI PROGRAMU

- Organizowanie integracyjnych grup przedszkolnych i klas integracyjnych na poziomie szkoły podstawowej na terenie gmin (w zależności od potrzeb);
Realizatorzy zadania - samorzady gminne;
Termin realizacji: lata 2021 - 2024.
- Przystosowanie budynków szkolnych, w których realizowane jest nauczanie na poziomie szkoły średniej;
Realizator zadania – samorząd powiatowy,
Termin realizacji: lata 2021 - 2024.
- Poradnictwo zawodowe, szkolenia i przekwalifikowania;
Realizator zadania – Powiatowy Urząd Pracy w Siemiatyczach,
Termin realizacji: lata 2021 - 2024.
- Współpraca z pracodawcami dotycząca możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych;
Realizator zadania: Powiatowy Urząd Pracy w Siemiatyczach,
Termin realizacji: lata 2021 - 2024.
- Uruchamianie stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy i w warunkach chronionych;
Realizator zadania – Powiatowy Urząd Pracy w Siemiatyczach,
Termin realizacji: lata 2021 - 2024.
- Udzielanie jednorazowego dofinansowania rozpoczęcia działalności gospodarczej lub rolniczej;
Realizator zadania – Powiatowy Urząd Pracy w Siemiatyczach,

Termin realizacji: lata 2021 - 2024.

- Zakup przystosowanych środków transportu publicznego do potrzeb osób niepełnosprawnych;
Realizatorzy zadania – organizacje pozarządowe, samorządy gminne, samorząd powiatowy
Termin realizacji: lata 2021 - 2024.
- Usuwanie barier architektonicznych i urbanistycznych oraz w komunikowaniu się w budynkach i miejscach użyteczności publicznej;
Realizatorzy zadania – samorząd powiatowy, samorządy gminne,
Termin realizacji: lata 2021 - 2024.
- Organizowanie imprez artystycznych i sportowych o charakterze integracyjnym;
Realizatorzy zadania – samorząd powiatowy, samorządy gminne, organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych,
Termin realizacji: lata 2021 - 2024.

V. REHABILITACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Współcześnie uważa się, że najbardziej skutecznym sposobem zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych jest ich kompleksowa rehabilitacja. Jest to proces żmudny i złożony, którego głównym zadaniem jest rozwijanie u osób trwale poszkodowanych na zdrowiu maksymalnych zdolności do wykonywania podstawowych codziennych zajęć, przygotowanie do pracy zawodowej oraz stwarzanie korzystnych warunków do kontaktów z otoczeniem fizycznym i ze środowiskiem społecznym. W procesie tym stosowane są odpowiednie formy pomocy medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, zawodowej.

Wszelkie działania w tym zakresie powinny być zgodne z podstawowymi zasadami rehabilitacji tj. **powszechności, kompleksowości, ciągłości**. Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych „*rehabilitacja oznacza zespół działań, a w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych i szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej*”.²

Aktualne tendencje w rehabilitacji dotyczące także naszego powiatu to zmierzanie do maksymalnej normalizacji życia osób niepełnosprawnych – wynikają one z przekonania, że każdy człowiek niepełnosprawny, powinien być tak przygotowany i usprawniony, aby jego życie nie różniło się jakościowo od życia innych ludzi.

1. Rehabilitacja społeczna

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestniczenia w życiu społecznym. Zatem niewątpliwie ważne jest podejmowanie działań mających na celu wczesną interwencję, wzrost samooceny osób z orzeczoną niepełnosprawnością oraz powzięcie aktywności zmierzającej do wzmocnienia motywacji oraz chęci do zmiany życia poprzez przełamywanie istniejących barier.

²Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2021 roku, poz.573)

Zadania powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej wykonuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach. Są one w głównej mierze finansowane ze środków PFRON. Wysokość dofinansowania jest uzależniona od wysokości środków przekazanych przez PFRON na realizację zadań w danym roku.

A. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Formą wsparcia dla osób niepełnosprawnych jest zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

- ✓ **Sprzęt rehabilitacyjny** jest to sprzęt niezbędny do rehabilitacji ruchowej lub innej, zalecanej przez lekarza prowadzonej w warunkach domowych, a który nie jest objęty ubezpieczeniem zdrowotnym. Osoby niepełnosprawne mogą się ubiegać w PCPR o dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności. Do sprzętu rehabilitacyjnego zaliczamy m. in.: rowery rehabilitacyjne stacjonarne, rowery 3 -kołowe, stepery, materace do rehabilitacji, piłki i wałki rehabilitacyjne, drabinki, itp.

Każdej ubezpieczonej osobie niepełnosprawnej przysługuje bezpłatne lub z dopłatą zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze są skatalogowane, a katalog jest załącznikiem do stosownego rozporządzenia ministra zdrowia. W rozporządzeniu zawarte są określone limity finansowania każdego przedmiotu w ramach ubezpieczenia, dlatego procentowe wskaźniki dofinansowań ze środków PFRON odnoszą się wprost do tych limitów. Jest to niezwykle istotne w kontekście sposobu wnioskowania o dofinansowanie. Przy przedmiotach ortopedycznych i środkach pomocniczych podstawowym dokumentem jest wniosek o zaopatrzenie w dany przedmiot, potwierdzony w oddziale NFZ.

- ✓ **Do środków pomocniczych** zaliczamy np.: soczewki, lupy, lunety, szkła do okularów, systemy wspomagające słuchu, cewniki, worki, protezy oka, aparaty słuchowe, wkładki uszne, pielucho majtki, protezy piersi, pasy przepuklinowe, pieluchy anatomiczne, poduszki przeciwodrożynowe, materace przeciwodrożynowe.
- ✓ **Do przedmiotów ortopedycznych** zaliczamy np.: protezy kończyn dolnych i górnych, dodatkowe wyposażenie do protez, aparaty ortopedyczne na kończyny dolne wraz z wyposażeniem dodatkowym i kończyny górne, ortezy kończyn, gorsety i kołnierze ortopedyczne, ortezy tułowia i szyi, obuwie ortopedyczne, kule i laski inwalidzkie, balkoniki i podpórki do chodzenia, wózki inwalidzkie, foteliki dla dziecka do siedzenia, indywidualne przedmioty pionizujące, pełzak do raczkowania.

Szczegółowe zasady dofinansowania określone są w „Zasadach dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym” na podstawie odrębnych przepisów z terenu Powiatu Siemiatyckiego.

Poniższa tabela określa środki PFRON na tę formę wsparcia wraz z liczbą osób które skorzystały z pomocy w latach 2017-2020.

Tabela nr 4 : Wypłacone dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny ze środków PFRON w latach 2017-2020.

rok	wypłacone dofinansowanie	wypłacone dofinansowanie liczba osób dorosłych niepełnosprawnych	wypłacone dofinansowanie liczba dzieci i młodzieży niepełnosprawnej
2017	107 700,00 zł	95 934,00 zł	11 766,00 zł
2018	136 998,00 zł	88 529,00 zł	48 469,00 zł
2019	164 784,00 zł	95 875,00 zł	68 909,00 zł
2020	145 335,00 zł	114 045,00 zł	31 290,00 zł

Źródło: opracowanie własne PCPR w Siemiatyczach na podstawie sprawozdań rzeczowo- finansowych PFRON

B. Likwidacja barier

Likwidacja barier ma na celu umożliwienie lub ułatwienie osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem.

- ✓ **Barьеры architektoniczne** to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym. Lista przeszkód jest długa: progi w mieszkaniach, za wąskie drzwi, w łazience wanna zamiast prysznic, brak odpowiedniego dojazdu do toalety i umywalki, z domu nie można wyjechać, bo nie ma podjazdu. O likwidację barier architektonicznych ubiegać się mogą osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się jeżeli są właścicielami nieruchomości lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości albo posiadają zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym stale zamieszkują.
- ✓ **Barьеры techniczne** to przeszkody wynikające z braku zastosowania odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności przedmiotów lub urządzeń. Likwidacja tych barier powinna powodować sprawniejsze działanie osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie i umożliwić jej wydajniejsze funkcjonowanie. Do barier technicznych zaliczamy: zakup łóżka ortopedycznego, zakup budzików świetlnych i wibracyjnych, itp.
- ✓ **Barьеры w komunikowaniu się** to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji, np. zakup telefonu komórkowego udźwiękowionego, zakup i montaż zestawu komputerowego, zakup maszyny do pisania pismem Briaile'a i wiele innych adekwatnie do rodzaju niepełnosprawności.

O likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności.

Zależnie od środków finansowych jakie PFRON przekazywał na realizację z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych realizowane były zadania z zakresu likwidacji barier.

Poniższa tabela przedstawia realizację zadania w latach 2017-2020.

Tabela nr 5: Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

	2017	2018	2019	2020
liczba złożonych wniosków o dofinansowanie	27	21	30	30
zawarte umowy o dofinansowanie	11	13	8	19
liczba dorosłych osób niepełnosprawnych	7	10	6	14
liczba dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	4	3	2	5
bariery architektoniczne – kwota wypłacona	64 337,00 zł	69 976,00 zł	70 123,00 zł	103 855,00 zł
bariery w komunikowaniu się – kwota wypłacona	7 389,00 zł	11 893,00 zł	-	24 090,00 zł
bariery techniczne – kwota wypłacona	25 796,00 zł	17 583,00 zł	37 572,00 zł	40 070,00 zł
wypłacone dofinansowanie	97 522,00 zł	99 452,00 zł	107 695,00 zł	168 015,00 zł

Źródło: opracowanie własne PCPR w Siemiatyczach na podstawie sprawozdań rzeczowo- finansowych PFRON

Liczba złożonych wniosków likwidacji barier w komunikowaniu się, technicznych i architektonicznych z roku na rok wzrasta.

2. Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych

Sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy bez wątpienia jest niekorzystna. Wyraża się ona niskim poziomem aktywności zawodowej oraz wysokim bezrobociem, a na taki stan rzeczy mają wpływ różne czynniki. Trudna sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy i niezadowalająca skuteczność dotychczas stosowanych zachęt uwarunkowana jest także stereotypami na temat osób niepełnosprawnych. Dlatego rzeczą ważną jest, by zaproponować osobom niepełnosprawnym działania pozwalające na podniesienie ich kwalifikacji, a tym samym poprawę ich funkcjonowania na otwartym rynku pracy.

Rehabilitacja zawodowa w myśl ustawy ma na celu ułatwienie osobom niepełnosprawnym uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy. Działania te realizowane są przez Powiatowy Urząd Pracy w Siemiatyczach.

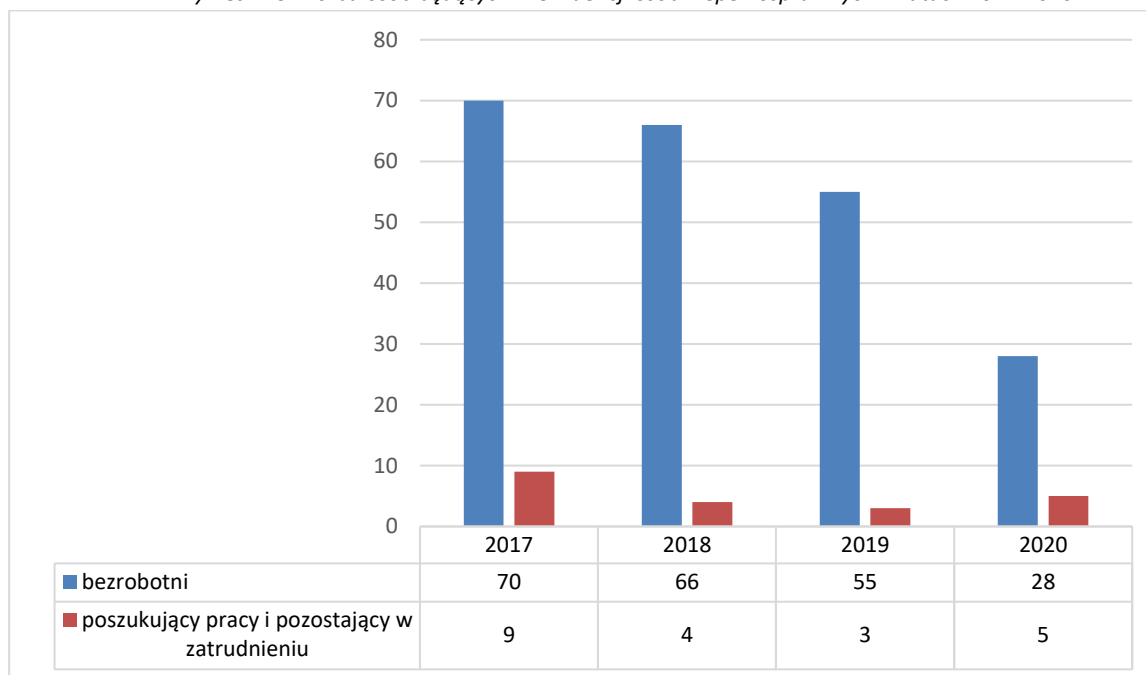
Osoba niepełnosprawna może być zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako:

- ✓ bezrobotna – to osoba, która posiada ustaloną niepełnosprawność, jednak nie jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.
- ✓ poszukująca pracy – to osoba, która oprócz ustalonej niepełnosprawności jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.

Na przestrzeni 2017-2020 roku w PUP w Siemiatyczach zarejestrowały się 240 osób, z czego 219 osób otrzymało status bezrobotnego, natomiast 21 osób niepełnosprawnych włączono do ewidencji jako poszukujące pracy i niepozostające w zatrudnieniu. W grupie tej ponad 92 % to osoby zarejestrowane

po raz kolejny. Największą grupę wiekową wśród osób bezrobotnych stanowią osoby w wieku powyżej 50 roku życia, stanowiąc ponad 62 % wszystkich zarejestrowanych.

Wykres nr 9: Liczba osób będących w ewidencji osób niepełnosprawnych w latach 2017-2020

Źródło: opracowanie własne PCPR w Siemiatyczach na podstawie sprawozdań Powiatowego Urzędu Pracy w Siemiatyczach

Każda osoba niepełnosprawna zarejestrowana w Urzędzie Pracy objęta jest Indywidualnym Planem Działania (IPD) czyli tzw. programem poszukiwania pracy dostosowanym do profilu pomocy. Polega na ustaleniu szeregu działań dostosowanych do sytuacji osobistej i lokalnego rynku pracy, których efektem ma być podjęcie zatrudnienia, działalności gospodarczej lub innej pracy zarobkowej. W latach 2017-2020 liczba osób niepełnosprawnych objętych indywidualnym planem działania (IPD) wyniosła 119 osób, w tym 42 kobiety.

Powiatowy Urząd Pracy w Siemiatyczach pośrednio lub bezpośrednio umożliwia osobom bezrobotnym dotarcie do zatrudnienia i jego utrzymania poprzez aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu osobom niepełnosprawnym.

Tabela poniżej przedstawia wyszczególnione formy aktywności wraz z liczbą osób niepełnosprawnych, które z nich skorzystały w latach 2017-2020.

Tabela nr 6: Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu dla osób niepełnosprawnych.

aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu dla niepełnosprawnych	osoby niepełnosprawne
zatrudnione przy pracach interwencyjnych	10
zatrudnione przy robotach publicznych	0
odbywające szkolenie	0
odbywające staż	9
odbywające przygotowanie zawodowe dorosłych	0
odbywające prace społecznie użyteczne	0
zatrudnione w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0

zatrudnione w ramach grantu na telepracę	0
zatrudnione w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	0
zatrudnione w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	0

Źródło: opracowanie własne PCPR w Siemiatyczach na podstawie sprawozdań Powiatowego Urzędu Pracy w Siemiatyczach

Dla osób niepełnosprawnych posiadających status „poszukującej pracy”, a nie pozostających w zatrudnieniu w ramach środków otrzymanych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych udzielone są dofinansowania rozpoczęcia działalności gospodarczej, finansowania szkoleń oraz zwrotu wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy.

Koszty wydatkowane ze środków PFRON w latach 2017-2020 przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 7: Dofinansowanie w ramach środków PFRON

rodzaj zadania	kwota dofinansowania	liczba osób
Jednorazowe dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej, rolniczej lub podjęcie działalności w formie spółdzielni socjalnej	26 557,00 zł	1
zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu	52 559,00 zł	8
	79 116,00 zł	

Źródło: opracowanie własne PCPR w Siemiatyczach na podstawie sprawozdań rzeczowo - finansowych PFRON

3. Formy aktywności wspomagającej proces rehabilitacji społecznej i zawodowej

Do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji społecznej i zawodowej zalicza się uczestnictwo tych osób w warsztatach terapii zajęciowej oraz w turnusach rehabilitacyjnych.

A. Warsztaty Terapii Zajęciowej

Warsztaty terapii zajęciowej zgodnie z ustawą oznaczają wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę stwarzającą osobom niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Warsztaty mogą być organizowane przez fundacje, stowarzyszenia lub przez inne podmioty. Koszty działalności warsztatów terapii zajęciowej są finansowane ze środków powiatu w wysokości 10 % kosztów, resztę 90 % stanowi dofinansowanie ze środków PFRON. Do Warsztatów Terapii Zajęciowej uczęszczają osoby, które ukończyły 18 lat oraz posiadają wskazanie do uczestnictwa w terapii zajęciowej zawartym w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności wydanym przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności.

W powiecie siemiatyckim funkcjonują dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej, prowadzone przez:

- ✓ Dom Zakonny Zgromadzenia Sióstr Karmelitanek Dzieciątka Jezus w Siemiatyczach, ul. B. Głowackiego 2;
- ✓ Stowarzyszenie Pomocy Szansa, Warsztat Terapii Zajęciowej w Dołubowie, Dołubowo 35, 17-306 Dziadkowice.

➤ **Warsztat Terapii Zajęciowej w Siemiatyczach**

Warsztat Terapii Zajęciowej w Siemiatyczach istnieje od 2005 roku i jest prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Karmelitanek Dzieciątka Jezus, a jego siedzibą jest Dom Zakonny Sióstr przy ul. B. Głowackiego 2 w Siemiatyczach. To placówka pobytu dziennego, czynna od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-15.00. Do WTZ uczęszcza 30 osób, w tym 20 kobiet.

Warsztat realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej, zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, niezbędnych do możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia w środowisku. Rehabilitacja uczestników prowadzona jest w pięciu grupach terapii zajęciowej zgodnie z indywidualnym programem rehabilitacji i terapii.

WTZ jest placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym uniemożliwiającym aktualne podjęcie pracy, możliwość udziału w rehabilitacji społecznej i zawodowej poprzez terapię zajęciową. Celem działania Warsztatu jest rehabilitacja, zmierzająca do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności niezbędnych do możliwie należącego, samodzielnego i aktywnego życia w środowisku. Zajęcia rehabilitacyjne prowadzone są zgodnie z indywidualnym programem przygotowanym dla uczestnika warsztatu przez radę programową.

➤ **Warsztaty Terapii Zajęciowej w Dołubowie**

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Dołubowie powstały w 2009 roku i prowadzone są przez Stowarzyszenie Pomocy Szansa. Działają od poniedziałku do piątku w godzinach 7.30 – 15.30 z wyłączeniem jednego miesiąca letniego przypadającego na przerwę wakacyjną. Udział w Warsztatach Terapii Zajęciowej jest bezpłatny, uczestnik jak i jego rodzina nie ponosi żadnych kosztów. Dowóz uczestników na zajęcia zapewnia WTZ.

Celem Warsztatów prowadzonych przez Stowarzyszenie Pomocy Szansa jest: aktywne wspomaganie procesu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz stwarzanie osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Do Warsztatów Terapii Zajęciowej w Dołubowie uczęszcza 45 uczestników, w tym 20 kobiet z niepełnosprawnością w stopniu znacznym i umiarkowanym. Głównie są to osoby z upośledzeniem umysłowym, chorobami neurologicznymi i zaburzeniami psychicznymi. Terapia zajęciowa (główna metoda terapeutyczna) odbywa się w pięciu pracowniach tematycznych. Do każdej z nich uczęszcza po 10-ciu i 5-ciu uczestników, nad którymi bezpośrednią opiekę sprawuje instruktor terapii zajęciowej. Uczestnicy sami wybierają daną pracownię w zależności od własnych zainteresowań, uzdolnień oraz możliwości psychofizycznych.

Poniższa tabela przedstawia dofinansowanie do kosztów działania warsztatów Terapii Zajęciowej w latach 2017-2020 na terenie powiatu siemiatyckiego.

Tabela nr 8: Dofinansowanie kosztów działania WTZ wypłacone ze środków PFRON w latach 2017-2020

	koszty działania WTZ	dofinansowanie ze środków PFRON	liczba uczestników WTZ	w tym liczba kobiet
2017	1 421 867,00 zł	1 279 680,00 zł	80	40
2018	1 475 200,00 zł	1 327 680,00 zł	80	40

2019	1 581 725,00 zł	1 423 552,00 z	80	43
2020	1 821 867,00 zł	1 639 680,00 zł	80	42

Źródło: opracowanie własne PCPR w Siemiatyczach na podstawie sprawozdań rzeczowo- finansowych PFRON

B. Turnus rehabilitacyjny

Turnus rehabilitacyjny to zorganizowana forma aktywnej rehabilitacji połączonej w elementami wypoczynku, której celem jest poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestnika między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach programu turnusu.

O dofinansowanie do turnusu mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, które złożą wniosek do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzenie w Siemiatyczach wraz z zaświadczeniem lekarskim, pod którego opieką znajduje się ta osoba. Ośrodki w których organizowane są turnusy zapewniają osobom niepełnosprawnym odpowiednie warunki pobytu dostosowane do rodzaju i stopnia niepełnosprawności uczestników turnusu. Czas trwania turnusu wynosi 14 dni.

Wydatkowanie środków PFRON na turnusy rehabilitacyjne wraz z liczbą osób niepełnosprawnych korzystających z tej formy wsparcia przedstawia tabela:

Tabela nr 9: Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych ze środków PFRON w latach 2017-2020

rok	liczba osób ubiegających się o dofinansowanie, w tym opiekunowie	liczba osób którym wypłacono dofinansowanie wraz z opiekunami	liczba dorosłych	liczba dzieci	liczba opiekunów	wypłacone dofinansowanie
2017	66 - 25	28	9	5	12	27 387,00 zł
2018	74-26	26	10	4	12	29 175,00 zł
2019	72-28	24	4	6	8	22 082,00 zł
2020	35-12	11	4	2	5	14 404,00 zł

Źródło: opracowanie własne PCPR w Siemiatyczach na podstawie sprawozdań rzeczowo- finansowych PFRON

VI. SPORT, KULTURA, REKREACJA I TURYSTYKA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Bardzo ważną rolę w procesie rehabilitacji osób niepełnosprawnych oraz włączanie ich do życia społecznego, odgrywa organizacja sportu, kultury, rekreacji i turystyki. Tego typu działania zwiększają aktywność niepełnosprawnych i przyspieszają proces ich integracji społecznej.

O dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki ze środków PFRON dla osób niepełnosprawnych mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, jeśli:

- ✓ udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nie objętej dofinansowaniem ze środków Funduszu;
- ✓ udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania, a także
- ✓ prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku.

W powiecie siemiatyckim istnieją trzy organizacje, które organizują wiele imprez zrzeszających osoby niepełnosprawne z terenu powiatu w ramach wniosku o dofinansowanie ze środków PFRON sportu, kultury, rekreacji i turystyki.

1. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów

Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów jest organizacją pozarządową z wieloletnią tradycją. Działa poprzez swoje oddziały okręgowe, rejonowe i koła. Jest największą organizacją liczącą ok. 1 miliona członków, działającą na terenie całego kraju.

Na terenie powiatu siemiatyckiego działa Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy z siedzibą w Siemiatyczach przy ulicy Legionów Piłsudskiego 3. Zrzesza on w swoich kręgach emerytów, rencistów i inwalidów z powiatu siemiatyckiego. Stowarzyszenie to organizuje trzy imprezy, które częściowo dofinansowywane są ze środków PFRON.

Tradycyjnie wiosną obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Inwalidy. Porą letnią Związek co roku organizuje wycieczkę integracyjną, natomiast w grudniu w czas przedświąteczny spotkanie opłatkowe. Wszystkie te przedsięwzięcia łączy jedna idea – integracji osób niepełnosprawnych powiatu siemiatyckiego. Każdego roku przybywa osób chętnych dołączyć do kręgu Związku. Wspólnie spędzony czas czy na spotkaniach czy na wycieczce pokazuje jak istotne jest utrzymywanie kontaktów społecznych z innymi osobami. Stwarza możliwość wymiany doświadczeń i spojrzenia na drugiego człowieka z życzliwością i szacunkiem.

2. Polski Związek Niewidomych

Polski Związek Niewidomych to jedyna w Polsce samorządowa organizacja członkowska powołana, zarządzana oraz działająca na rzecz osób niewidomych i słabowidzących. Od ponad 60 lat skutecznie zapobiegają wykluczeniu społecznemu oraz zawodowemu niewidomych i słabowidzących niosąc wszechstronną pomoc osobom dotkniętym chorobami narządu wzroku oraz ich rodzinom. Okręg Podlaski zrzesza około 1400 osób niewidomych i słabo widzących, organizacja działa na terenie województwa podlaskiego i jako jedyna w regionie prowadzi rehabilitację społeczną osób z dysfunkcją wzroku. Organizuje oraz współdziała w organizowaniu różnych form działalności kulturalnej i artystycznej niewidomych.

Dzień Białej Laski, obchodzony z okazji międzynarodowego święta osób niewidomych oraz spotkanie opłatkowe ma charakter imprezy kulturalnej. Spotkania te organizowane są w ramach integracji środowiska osób niewidomych i słabowidzących. Stwarzają możliwość zawierania kontaktów, wsparcia

i wymiany doświadczeń między członkami. Zwiększają tym samym motywację do samodzielności oraz podnoszą poziom wiedzy dotyczącej form pomocy dostępnych dla osób niewidomych.

3. Stowarzyszenie Pomocy Szansa

Stowarzyszenie Pomocy Szansa działa na terenie woj. mazowieckiego, małopolskiego oraz podlaskiego. Obecnie prowadzi 10 placówek dla osób niepełnosprawnych: cztery warsztaty terapii zajęciowej: w Podlesicach, Starych Raciborach, Dołubowie oraz Lubiejewie, łącznie dla 165 uczestników.

Wsparcie i pomoc obejmuje w szczególności: edukację, wychowanie, terapię, rehabilitację, zatrudnienie chronione, rehabilitację zawodową i społeczną, pomoc psychologiczną, logopedyczną.

Stowarzyszenie poprzez swoich pracowników, wolontariuszy podejmuje także inne działania na rzecz osób niepełnosprawnych i ich środowiska, np. poprzez organizację wycieczek, festynów, zawodów sportowo- rekreacyjnych pomocy żywnościowej.

Poniższa tabela przedstawia dane osób niepełnosprawnych w powiecie siemiatyckim, które skorzystały z realizacji wniosku o dofinansowanie ze środków PFRON sportu, kultury, rekreacji i turystyki w latach 2017-2020.

Tabela nr 10: Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

	2017	2018	2019	2020
liczba dorosłych osób niepełnosprawnych	189	403	394	50
liczba dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	0	1	10	1
kwota dofinansowania	10 900,00 zł	15 930,00 zł	15 930,00 zł	8 020,00 zł

Źródło: opracowanie własne PCPR w Siemiatyczach na podstawie sprawozdań rzeczowo - finansowych PFRON

VII. PROGRAMY I PROJEKTY REALIZOWANE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Poza działaniami ustawowymi realizowanymi przez powiat na rzecz osób niepełnosprawnych podejmowane są działania pozyskujące dodatkowe środki na realizację zadań związanych z rehabilitacją społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych, a także podmiotów, które tę rehabilitację świadczą.

1. Program „Wyrównywanie różnic między regionami”

Program „Wyrównywanie Różnic między regionami” ma na celu wyrównywanie szans oraz zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących regiony słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie. Celami operacyjnymi programu są:

- ✓ zwiększenie dostępności dla osób niepełnosprawnych urzędów, placówek edukacyjnych oraz środowiskowych domów samopomocy;
- ✓ zatrudnienie osób niepełnosprawnych w nowotworzonych spółdzielniach socjalnych osób prawnych;

- ✓ zwiększenie możliwości uzyskania wsparcia dla projektów gmin i powiatów oraz organizacji pozarządowych dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych;
- ✓ zmniejszenie barier transportowych, które napotykają osoby niepełnosprawne;
- ✓ zwiększenie dostępności warsztatów terapii zajęciowej dla osób niepełnosprawnych na terenach powiatów pozbawionych tych placówek;
- ✓ zwiększenie aktywności samorządów powiatowych w działaniach dotyczących aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

W roku 2020 Powiat Siemiatycki przystąpił do programu „Wyrównywanie Różnic Między Regionami III” w ramach *Obszaru D - likwidacja barier transportowych oraz Obszaru B – likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania.*

- Likwidacja barier w placówce edukacyjnej (budowa zewnętrznego podjazdu oraz dojścia zapewniającego niepełnosprawnym uczniom dostęp do budynku szkoły)– Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Nurcu Stacja; dofinansowanie ze środków PFRON - **13 959,00 zł.**
- Likwidacja barier transportowych przez Gminę Nurzec Stacja, która dowozi osoby z niepełnosprawnością do znajdujących się poza ich terenem placówek służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych; dofinansowanie ze środków PFRON – **90 000,00 zł.**
- Likwidacja barier transportowych przez Gminę Mielnik, która dowozi osoby z niepełnosprawnością do znajdujących się poza ich terenem placówek służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych; dofinansowanie ze środków PFRON – **154 700,00 zł.**
- Likwidacja barier transportowych przez Gminę Siemiatycze, która dowozi osoby z niepełnosprawnością do znajdujących się poza ich terenem placówek służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych; dofinansowanie ze środków PFRON – **155 000,00 zł.**
- Likwidacja barier transportowych w placówce służącej rehabilitacji osób niepełnosprawnych – Środowiskowy Dom Samopomocy w Putkowicach Nadolnych; dofinansowanie ze środków PFRON – **190 403,72 zł.**

2. Pilotażowy program Aktywny Samorząd

W 2012 roku Powiat Siemiatycki przystąpił do realizacji pilotażowego programu Aktywny Samorząd finansowanego ze środków PFRON. Obsługą programu, podejmowaniem decyzji o przyznaniu bądź odmowie przyznania wnioskowanej pomocy, obsługą administracyjno–finansową zawartych umów, monitorowaniem prawidłowości wykorzystania środków PFRON i realizacji celów programu przez beneficjentów pomocy, sprawozdawczością z realizacji programu na potrzeby PFRON oraz promocją i ewaluacją programu, realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach - Zespół do Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Podjęcie przez Powiat Siemiatycki realizacji przedmiotowego programu jest istotnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych.

Działania przewidziane w programie uzupełniają plany ujęte w powiatowych strategiach rozwiązywania problemów społecznych i programach działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Adresatami programu są osoby niepełnosprawne z terenu powiatu siemiatyckiego. Głównym celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Program obejmuje następujące obszary wsparcia:

MODUŁ I		MODUŁ II
Obszar A – likwidacja bariery transportowej		pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym
Zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu,	Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu,	
Zadanie 3 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego	Zadanie 4 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu,	
Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:		
Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych,	Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,	
Zadanie 3 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku,	Zadanie 4 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy,	
Zadanie 5 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,		
Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się		

Zadanie 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym,	Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,	
Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,	Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, (co najmniej na III poziomie jakości), adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,	
Zadanie 5 - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania,		
Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką), adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, którzy są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka;		

Warunkiem uczestnictwa w programie jest posiadanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym bądź znacznym lub orzeczenie o niepełnosprawności w przypadku osób do 16 roku życia oraz spełnienie kryteriów wymaganych w każdym obszarze wsparcia. Podstawą decyzji o przyznaniu osobie niepełnosprawnej dofinansowania jest wniosek o dofinansowanie wraz z załącznikami, które potwierdzają możliwość uczestnictwa w programie.

Poniższa tabela przedstawia realizację Programu Aktywny Samorząd w latach 2017-2019.

Tabela nr 11: Dofinansowanie ze środków PFRON w ramach programu Aktywny Samorząd

obszar dofinansowania	liczba złożonych wniosków	liczba zawartych umów	wysokość wypłaconych środków finansowych	liczba osób dorosłych niepełnosprawnych	liczba dzieci niepełnosprawnych
Obszar A1	8	7	29 051,12 zł	5	1
Obszar A2	2	2	4 195,99 zł	2	-
Obszar A3	-	-	-	-	-

Obszar A4	-	-	-	-	-
Obszar B1	12	11	52 610,40 zł	9	2
Obszar B2	-	-	-	-	-
Obszar B3	-	-	-	-	-
Obszar B4	1	1	2 159,10 zł	1	-
Obszar B5	-	-	-	-	-
Obszar C1	2	2	20 000,00 zł	2	-
Obszar C2	29	28	62 566,49 zł	25	3
Obszar C3	4	4	64 566,45 zł	4	-
Obszar C4	-	-	-	-	-
Obszar C5	3	2	9 485,00 zł	2	-
Obszar D	3	3	29 060,08 zł	3	-
Moduł II	29	28	50 799,00 zł	28	-
			324 493,63 zł		

Źródło: opracowanie własne PCPR w Siemiatyczach na podstawie sprawozdań z realizacji pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” w latach 2017-2019

Realizacja poszczególnych obszarów programu w danym roku jest uwarunkowana wysokością otrzymanych środków finansowanych PFRON na realizację programu.

VIII. OŚWIATA I EDUKACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty, każde dziecko z orzeczoną niepełnosprawnością ma prawo do pobierania nauki we wszystkich typach szkół, zgodnie z indywidualnymi predyspozycjami, potrzebami rozwojowymi oraz edukacyjnymi. Dzieci obejmuje się tzw. kształceniem specjalnym, pozwalającym na stosowanie specjalnej organizacji nauki i metod pracy. Kształcenie specjalne nie jest równoznaczne z umieszczeniem dziecka w szkole specjalnej, może być bowiem realizowane we wszystkich szkołach i przedszkolach. O wyborze szkoły dla dziecka decydują rodzice. Wybierając szkołę, należy wziąć pod uwagę przede wszystkim sytuację rodzinną dziecka, rodzaj niepełnosprawności oraz sposób jego funkcjonowania. Aby dziecko mogło skorzystać z dostosowania wymagań bądź specjalnych metod nauczania w szkole ogólnodostępnej, rodzic powinien

uzyskać orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, wydawane przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne.

Oprócz powyższego orzeczenia, rodzice coraz częściej korzystają z indywidualnego nauczania ich dziecka w szkole, tzw. orzeczenia o potrzebie nauczania indywidualnego, wydane na podstawie odpowiedniego zaświadczenia lekarskiego. Indywidualne nauczanie orzekane jest w stosunku do uczniów, którym stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły.

Poniższa tabela przedstawia uczniów niepełnosprawnych, uczęszczających do szkół ogólnodostępnych (wyłączając szkołę specjalną) w latach 2017/2019 w powiecie siemiatyckim.

Tabela nr 12: Liczba uczniów niepełnosprawnych uczęszczających do szkół w powiecie siemiatyckim

		2017	2018	2019
szkoła podstawowa	uczniowie w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych	67	83	82
	uczniowie niepełnosprawni indywidualnie nauczani	6	5	1
gimnazjum	uczniowie w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych	37	20	-
	uczniowie niepełnosprawni indywidualnie nauczani	1	0	-

Źródło: opracowanie własne PCPR w Siemiatyczach na podstawie danych statystycznych GUS

➤ Zespół Szkół Specjalnych

Nie zawsze jednak placówka ogólnodostępna będzie w stanie zapewnić odpowiednie dla każdego dziecka warunki rozwoju, szczególnie dla dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną.

W powiecie siemiatyckim funkcjonuje Zespół Szkół Specjalnych z siedzibą w Siemiatyczach, przy ulicy Kościuszki 43. Jest to placówka zapewniająca edukację, terapię, rewalidację, wychowanie i opiekę dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim. W ramach Zespołu Szkół Specjalnych w Siemiatyczach funkcjonuje: Szkoła Podstawowa Specjalna w Siemiatyczach, Filia Szkoły Podstawowej Specjalnej przy SP ZOL w Bacikach Średnich oraz Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy w Siemiatyczach, która rozpoczęła swoją działalność 1 września 2015r.

Tabela nr 13: Liczba uczniów niepełnosprawnych uczących się w Szkole Specjalnej w roku szkolnym 2020/2021

	liczba uczniów/wychowanków
szkoła podstawowa specjalna	39
szkoła specjalna przystosowująca do pracy	21
filia szkoły w Bacikach	13

Źródło: opracowanie własne PCPR w Siemiatyczach na podstawie danych uzyskanych z Wydziału Oświaty, Spraw Społecznych i Rozwoju Gospodarczego Starostwa Powiatowego w Siemiatyczach

IX. PROFILAKTYKA I OPIEKA MEDYCZNA

1. Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Siemiatyczach

Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Siemiatyczach jest jedyną placówką tego typu w powiecie siemiatyckim, która istnieje od 1968 roku, udzielającą dzieciom i młodzieży pomocy psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej oraz badania preferencji młodzieży w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowania kariery edukacyjno- zawodowej. Korzystanie z wszelkich usług Poradni jest dobrowolne i nieodpłatne.

Jednym z głównych zadań poradni jest diagnoza dzieci i młodzieży. Diagnozą zajmuje się psycholog i pedagog, których badania uzupełniane są w miarę potrzeb badaniami specjalistów. Na badanie zgłaszane są dzieci i młodzież przez rodziców, lub prawnych opiekunów.

Poradnia udziela również wsparcia i porad dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin dotyczących profilaktyki, wczesnej interwencji, możliwości radzenia sobie w sytuacjach kryzysowej spowodowanej niepełnosprawnością członka rodziny.

Na terenie poradni prowadzone są indywidualne terapie krótko i długoterminowe: psychologiczne, pedagogiczne oraz logopedyczne dla dzieci i młodzieży.

Terapią psychologiczną objęte są dzieci i młodzieży w różnym wieku z różnymi problemami:

- terapia dzieci z moczeniem nocnym, zaburzeniami snu, nadpobudliwością, zahamowaniem i innymi zaburzeniami emocjonalnymi
- terapia dzieci, które doświadczyły stresu pourazowego (traumy)...
- psychoterapia: zaburzenia lękowe, depresja, zaburzenia odżywiania, próby samobójcze, okaleczenia,
- pomoc dzieciom i młodzieży zagrożonym uzależnieniem,
- interwencje w przypadkach sytuacji kryzysowej,

Terapia pedagogiczna obejmuje:

- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne
- terapia uczniów z dysleksją rozwojową i ryzykiem dysleksji
- trening ortograficzny dla uczniów z dysleksją rozwojową
- treningi na koncentrację uwagi
- terapia dziecka z autyzmem
- terapia z dzieckiem zdolnym

Terapią logopedyczną otoczono dzieci z różnymi zaburzeniami: opóźniony rozwój mowy, z zespołami genetycznymi, zaburzeniami neurologicznymi, opóźnionym rozwojem psychoruchowym, niedosłuchem, niepełnosprawnością intelektualną, z różnymi wadami wymowy oraz dziećmi z autyzmem poprzez:

- wywoływanie, korygowanie i kształtowanie poprawnej artykulacji głosek, korygowanie głosek zaburzonych artykulacyjnie, utrwalanie poprawnej wymowy
- rozwijanie i doskonalenie percepcji słuchowej dziecka, koordynacji słuchowo-wzrokowo-ruchowej (sprawność ruchowa w obrębie aparatu mowy) z uwzględnieniem indywidualnych możliwości dziecka
- kształtowanie prawidłowego sposobu połykania i oddychania, przezwyciężanie nieprawidłowego nawyku oddychania przez usta

- wspomaganie rozwoju mowy dzieci: upośledzonych umysłowo, z wadą słuchu, niepełnosprawnych ruchowo (np. z mózgowym porażeniem dziecięcym), z afazją, z autyzmem oraz innymi niepełnosprawnościami, w tym sprzężonymi

Powiatowa Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Siemiatyczach od stycznia 2016 roku organizuje na terenie poradni zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, którym może być objęte każde dziecko od momentu wykrycia niepełnosprawności do rozpoczęcia edukacji szkolnej. Wsparciem objęta jest także rodzina dziecka. Wczesnym wspomaganie rozwoju mogą być objęte dzieci, u których rodzice lub lekarze rozpoznali symptomy wskazujące, że rozwój dziecka jest opóźniony lub zaburzony, oraz dzieci z: zespołami genetycznymi, wadami wzroku, wadami słuchu, autyzmem i pokrewnymi zaburzeniami zachowania, niepełnosprawnością ruchową, niepełnosprawnością umysłową, zaburzeniami rozwoju mowy. Na dzień dzisiejszy wczesnym wspomaganie rozwoju jest objęte pięćdziesiąt dzieci z terenu siemiatyckiego.

Po przeprowadzonej działalności diagnostycznej poradnia wydaje opinie i orzeczenia. W Powiatowej Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Siemiatyczach organizowany jest Zespół Orzekający, który raz w miesiącu organizuje posiedzenia dostosowane do potrzeb klientów na podstawie złożonego wniosku. Wydawane są na nich następujące opinie i orzeczenia:

- Opinia o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka
- Opinia w sprawie wcześniejszego przyjęcia dziecka do szkoły podstawowej
- Opinia w sprawie odroczenia obowiązku szkolnego
- Opinia w sprawie zwolnienia z nauki drugiego języka obcego
- Opinia w sprawie objęcia ucznia nauką w klasie terapeutycznej
- Opinia w sprawie dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb
- Opinia w sprawie udzielenia zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki
- Opinia w sprawie przyjęcia ucznia do oddziału przysposabiającego do pracy
- Opinia w sprawie pierwszeństwa w przyjęciu ucznia z problemami zdrowotnymi do szkoły ponadgimnazjalnej/ponadpodstawowej
- Opinia w sprawie udzielenia zezwolenia na zatrudnienie młodocianego
- Opinia w sprawie braku przeciwwskazań do wykonywania pracy lub innych zajęć zarobkowych
- Opinia w sprawie objęcia dziecka pomocą psych-ped. w przedszkolu
- Opinia w sprawie objęcia dziecka pomocą psych-ped. w szkole lub placówkach oświatowych
- Inna opinia związana z kształceniem i wychowaniem dziecka
- Opinia w sprawie specyficznych trudności w uczeniu się
- Opinia w sprawie spełniania obowiązku szkolnego / obowiązku nauki / poza przedszkolem, szkołą
- Opinia w sprawie zindywidualizowanej ścieżki obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego
- Opinia w sprawie zindywidualizowanej ścieżki kształcenia
- Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, indywidualnego nauczania

Powiatowa poradnia psychologiczno- pedagogiczna w Siemiatyczach w swoich działaniach wspomaga również przedszkola, szkoły oraz inne placówki poprzez:

1. Porady i konsultacje na terenie Poradni, w Przedszkolach i Szkołach

2. Pomoc w diagnozowaniu potrzeb uczniów.
3. Wspomaganie w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych
4. Wspomaganie w zakresie postępowania dydaktyczno-wychowawczego z uczniem posiadającym opinię/orzeczenie wydaną przez Poradnię
5. Współpraca ze szkołami w zakresie organizowania pomocy psychologiczno – pedagogicznej, ze szczególnym uwzględnieniem wspierania rozwoju dziecka z deficytami rozwojowymi
6. Wspieranie pedagogów w zakresie wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego
7. Praca z uczniem z autyzmem, Zespołem Aspergera i innymi zaburzeniami rozwoju

2. Wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin przez Ośrodek Pomocy Społecznej

Pomoc społeczna jest narzędziem udzielania pomocy osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji i nie są w stanie samodzielnie rozwiązać swoich problemów. W stosunku do osób niepełnosprawnych poza zabezpieczeniem niezbędnych potrzeb życiowych, konieczne jest również udzielenie specjalistycznej pomocy skierowanej na usamodzielnienie się niepełnosprawnych. Pomoc ta powinna być zorganizowana tak aby motywować osoby niepełnosprawne do samodzielnego rozwiązywania problemów zgodnie z własnymi możliwościami. Bardzo ważnym działaniem jest także diagnozowanie środowiska osób niepełnosprawnych oraz szczegółowe rozpoznanie ich potrzeb, aby możliwie było szybkie udzielenie adekwatnej do potrzeb pomocy.

Na poziomie gmin działania związane ze wsparciem osób niepełnosprawnych, w formie zróżnicowanej wykonują ośrodki pomocy społecznej, które zgodnie z ustawą o pomocy społecznej są zobowiązane do udzielania pomocy osobom oraz ich rodzinom ze względu na ich niepełnosprawność.

Na szczeblu samorządu gminnego zadanie z zakresu pomocy społecznej realizują ośrodki pomocy społecznej, są to:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drohiczynie,
- i siedem Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej w Siemiatyczach, Perlejewie, Grodzisku, Dziadkowicach, Nurcu Stacji, Mielniku i Milejczycach.

Ośrodki Pomocy Społecznej działające na terenie powiatu siemiatyckiego zajmują się problematyką osób niepełnosprawnych w sferze udzielania pomocy. Osobom samotnym, które z powodu choroby wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych. Obejmują one pomoc z zaspokajaniem codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Pomoc w formie usług opiekuńczych jest odpłatna, a wysokość odpłatności jest uzależniona od sytuacji materialnej osoby niepełnosprawnej, od miejsca zamieszkania oraz od rodzaju i miejsca świadczenia usług. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Ośrodki pomocy społecznej udzielają również pomocy materialnej osobom niepełnosprawnym oraz ich rodzinom zajmującym się opieką nad osobami niepełnosprawnymi. Zasiłek stały przysługuje osobom, które są całkowicie niezdolne do pracy i nie posiadają własnych środków utrzymania. Zasiłki okresowe wypłaca się osobom ze względu na długotrwałą chorobę, bezrobocie. Dla osób posiadających dziecko niepełnosprawne Ośrodki udzielają pomocy finansowej wypłacając dodatek do zasiłku rodzinnego na

kształcenie i rehabilitację dziecka niepełnosprawnego. Ponadto dla dziecka niepełnosprawnego, osoby niepełnosprawnej ze znacznym stopniem niepełnosprawności i osobom, które nie ukończyły 75 roku życia Ośrodki Pomocy Społecznej wypłacają zasiłki pielęgnacyjne. Rodzicom z tytułu rezygnacji z zatrudnienia w związku z koniecznością, opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym przysługuje specjalne świadczenie pielęgnacyjne.

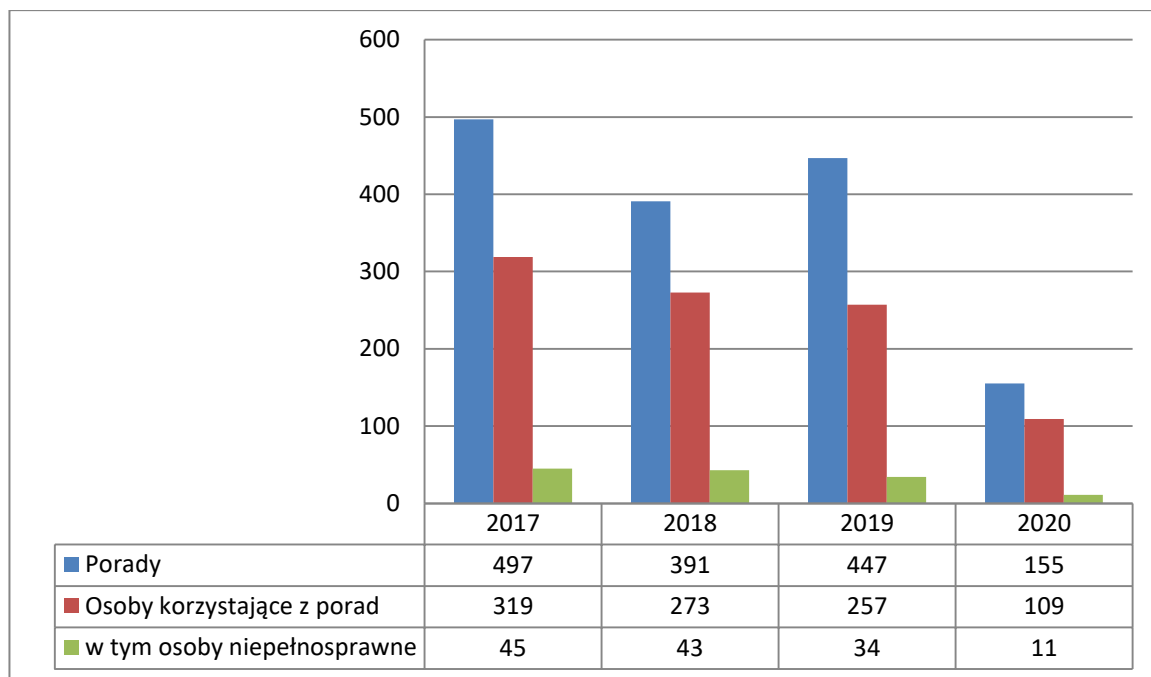
W powiecie siemiatyckim według danych GUS rokrocznie wypłaca się około 500 świadczeń przysługujących dla osób niepełnosprawnych.

3. Poradnictwo specjalistyczne

Na terenie Powiatu Siemiatyckiego poradnictwo specjalistyczne prowadzone jest przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach. Jest to udzielanie bezpłatnej fachowej porady specjalistycznej, mającej na celu przywrócenie rodziny do pełnienia funkcji opiekuńczej i wychowawczej. W ramach poradnictwa i wsparcia rodzinie udziela prawnik i psycholog. Udzielane przez specjalistów porady mają charakter indywidualnych, dyskretnych rozmów z klientem. Z usług poradnictwa może skorzystać każda osoba zamieszkała na terenie powiatu siemiatyckiego. Podczas pierwszego kontaktu zakładana jest osobie karta usług, w której zamieszczone są podstawowe informacje o kliencie oraz odnotowywane zostają każde kolejne spotkania.

Najczęściej udzielane porady dotyczą problemów z rozwodem, separacją oraz podziałem majątku wspólnego. Klienci przychodzą zasięgnąć informacji prawnej dotyczącej postępowania w sytuacji znęcania w rodzinie, przymusowego leczenia członka rodziny uzależnionego od alkoholu, ograniczenia praw rodzicielskich, ustanowienia opiekuna prawnego dla dziecka, rodziny zastępczej i egzekucji alimentów. Porady dotyczą także spraw spadkowych, warunków przyznawania mieszkań zastępczych, nienależnie pobranych świadczeń z opieki społecznej, naruszania porządku domowego.

Wykres nr 10 : Liczba udzielonych porad oraz liczba osób korzystających z porad

Źródło: opracowanie własne PCPR w Siemiatyczach na podstawie rejestrów porad i konsultacji z lat 2013-2015

4. System opieki długoterminowej

Na terenie powiatu siemiatyckiego opieka i informacja medyczna gwarantowana jest przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Siemiatyczach oraz Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej znajdujące się na terenie każdej z gminy w powiecie siemiatyckim. Osoba, która wymaga całodobowej opieki – z powodu choroby, wieku czy niepełnosprawności – i nie może samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, może zostać skierowana do domu pomocy społecznej lub zakładu opiekuńczo-leczniczego.

➤ Zakład Opiekuńczo-Leczniczy dla Dzieci i Młodzieży w Bacikach Średnich

Zakład Opiekuńczo-Leczniczy dla Dzieci i Młodzieży w Bacikach Średnich, jest jedyną w województwie placówką całodobowej opieki nad dziećmi i młodzieżą w wieku od 3 do 18 lat, posiadającą 35 miejsc. W zakładzie udzielane są całodobowe świadczenia zdrowotne, które swoim zakresem obejmują pielęgnację i rehabilitację dzieci upośledzone w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim. Placówka zapewnia środki farmaceutyczne, materiały medyczne, wyżywienie odpowiednie do stanu zdrowia, a także opiekę w czasie organizowanych zajęć kulturalno - rekreacyjnych. Dzieci uczestniczą w zajęciach rewalidacyjno - wychowawczych oraz terapeutyczno - wychowawczych. Wychowankowie mają możliwość uczestniczenia w wycieczkach, imprezach sportowych i rozrywkowych, korzystają z pracowni komputerowej itp. Przy jednostce funkcjonuje Filia Szkoły Specjalnej w Siemiatyczach. Miesięczną opłatą za wyżywienie i zakwaterowanie dziecka, przebywającego w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, ustala się w wysokości odpowiadającej 200% najniższej emerytury, z tym że opłata nie może być wyższa niż kwota odpowiadająca 70% miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej. W przypadku dziecka pozbawionego opieki i wychowania rodziców umieszczonego w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, opłatę tę ponosi powiat właściwy ze względu na miejsce urodzenia dziecka i wynosi ona nie mniej niż 200% najniższej emerytury.

➤ Zakład Pielęgnacyjno- Opiekuńczy w Siemiatyczach

Zakład Pielęgnacyjno- Opiekuńczy w Siemiatyczach udziela całodobowych świadczeń zdrowotnych dla 25 osób dorosłych wymagających ze względu na stan zdrowia i niesprawność fizyczną, stałej, długotrwałej opieki i pielęgnacji, z dużymi deficytami samoobsługi i samoopieki oraz w okresie rekonwalescencji po pobycie w szpitalu. Zapewnia kontynuację leczenia farmakologicznego, pomieszczenie oraz wyżywienie odpowiednio do stanu zdrowia a także edukację zdrowotną oraz wsparcie psychologiczne zarówno osobom w zakładzie jak i ich rodzinom. Przyjęcie do ZP-O odbywa się na podstawie skierowania wydanego przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego i załączników do skierowania. Z wnioskiem o wydanie skierowania może wystąpić osoba ubiegająca się o skierowanie do Zakładu albo jej przedstawiciel ustawowy. Okres pobytu uzależniony jest od stanu zdrowia pacjenta. Osoba przebywająca w zakładzie ponosi koszty wyżywienia i zakwaterowania.

Miesięczną opłatę ustala się w wysokości odpowiadającej 250% najniższej emerytury, z tym że opłata nie może być wyższa niż kwota odpowiadająca 70% miesięcznego dochodu świadczeniobiorcy w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej.

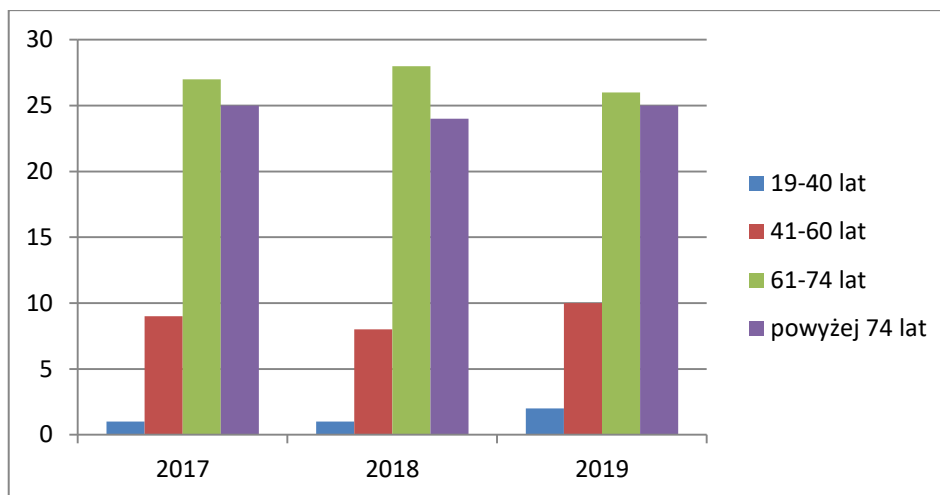
➤ **Powiatowy Dom Pomocy Społecznej w Siemiatyczach**

Dom Pomocy Społecznej to jednostka, która zapewnia oprócz miejsca zamieszkania, wyżywienia i odzieży, także usługi opiekuńcze polegające na pielęgnacji i pomocy w podstawowych czynnościach życiowych oraz przy załatwianiu spraw osobistych. Domy świadczą również inne usługi wspomagające, polegające między innymi na prowadzeniu terapii zajęciowej, podnoszeniu sprawności i zaspokajaniu potrzeb religijnych i kulturalnych jej mieszkańców. Dom podejmuje w miarę ich możliwości działania zmierzające do usamodzielnienia mieszkańców. Istotna jest także praca na rzecz utrzymania i rozwijania kontaktów mieszkańców z rodziną i środowiskiem.

Na terenie powiatu siemiatyckiego od 1975 roku istnieje Dom Pomocy Społecznej w Siemiatyczach realizujący zadanie powiatu w zakresie pomocy instytucjonalnej. Prowadzony jest on dla osób przewlekle somatycznie chorych. Przez 32 lata siedzibą Domu był Zespół Poklasztorny z XVIII w. znajdujący się przy parafii Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Siemiatyczach. Od 2007 roku nową siedzibą domu pomocy społecznej jest specjalnie powstały budynek przy ul. Szpitalnej obok Powiatowego Szpitala. W ośrodku tym są o wiele lepsze warunki niż w zabytkowym obiekcie, baza socjalna, gabinety i niewielka kaplica. Zapewnienia jest terapia zajęciowa, usługi opiekuńcze, bytowe i wspomagające oraz opieka duchowa ze strony kapelanów: katolickiego i prawosławnego. Personel liczy 38 osób (pielęgniarki, pokojowe, opiekunowie, obsługa kuchni oraz 3 pracowników administracji).

Aktualnie w placówce przebywa 52 pensjonariuszy, w tym 27 kobiet i 25 mężczyzn, którzy uczestniczą w różnych formach zajęć terapeutycznych. Najstarszy pensjonariusz ma 94 lata, najmłodszy 21. Jedna osoba przebywa w siemiatyckim PDPS już 25 lat. Większość z obecnych mieszkańców pochodzi z powiatu siemiatyckiego. W latach 2013-2015 z usług domu pomocy skorzystało 98 osób. Liczba osób nieopuszczających łóżek stanowi ponad 22% wszystkich pensjonariuszy. Z wykresu nr 10 można zauważyć, że większość osób zamieszkałych w Domu Pomocy to osoby po 61 roku życia i wzwyż.

Wykres nr 11 : Liczba zamieszkujących osób w Domu Pomocy Społecznej (z podziałem wiekowym)

Źródło: opracowanie własne PCPR w Siemiatyczach na podstawie sprawozdań MPIPS-05

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej o zasięgu powiatowym, który ustala starosta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym. W 2016 roku miesięczny koszt pobytu jednego mieszkańca wynosi 2.965,00 złotych. Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wnoszą mieszkańcy domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu, a w przypadku gdy dochód nie jest wystarczający do pokrycia opłaty, różnicę wnoszą gmina, z której osoba została skierowana lub członkowie rodziny.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja zadań odbywać się będzie w oparciu o środki finansowe samorządu powiatowego, środki z budżetu państwa, zewnętrzne środki finansowe pozyskane z Unii Europejskiej.

XI. MONITORING REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja Programu będzie monitorowana przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach poprzez coroczne sprawozdanie z efektów pracy składane Zarządowi Powiatu Siemiatyckiego. Niniejszy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na terenie Powiatu Siemiatyckiego na lata 2021-2024 jest ogólny i elastyczny, dlatego może podlegać zmianom.